

A KRE BTK TDI 2025. évi beszámolója

a MAB önértékelési szempontrendszer alapján

1. ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

MAB elvárás: „A doktori iskola előző akkreditációs eljárása során megfogalmazott ajánlások alapján tett intézkedések bemutatása és értékelése”.

A 2025. évi beszámolóban választ igénylő kérdések: *Az éves beszámoló térjen ki a megelőző intézményakkreditációs eljárás ajánlásain alapuló, a doktori iskolát is érintő esetleges intézkedésekre is.*

A TDI 2019. évi akkreditációja során a MAB a következő megjegyzéseket fogalmazta meg:

„A témavezetettek, abszolutóriumot szerzettek és védettek aránya azonban azt mutatja, hogy az iskolának szükséges lépéseket tennie a hallgatók megtartása és a disszertáció elkészülte érdekében. A DI-nek nagyon gyenge a határfoka. Ezt javítani kell, esetleg a felvételizők jobb megválogatásával.”

Az elmúlt években valóban fokozott figyelmet fordítottunk a felvételi elbeszélgetésekre, illetve a felvételi követelmények és szempontok minél pontosabb és a differenciáltabb megfogalmazására. Ennek és a 2016-ban bevezetett új képzési rendszernek köszönhetően az egyes évfolyamokon belül érezhetően megnőtt azon hallgatók száma, akik eljutnak a disszertáció megírásáig és megvédéséig.

MAB elvárás: „A doktori iskolát érintő környezeti és társadalmi változások”.

A 2025. évi beszámolóban választ igénylő kérdések: *Melyek az intézménytől független nehézségek, amelyeket a doktori iskola nem tud befolyásolni, de figyelembe kell vennie (fenntartóváltás, hallgatói létszámok változása, a szakterület nemzetközi trendjei stb.)? Milyen külső és belső korlátok állnak fenn, és mit tesz a doktori iskola a nehézségek és korlátok hatásának mérséklésére? Hogyan hatott az új (2016 szeptemberétől alkalmazandó) doktori képzési modellre való áttérés a jelentkezők számára és a fokozatszerzésre való felkészülésükre?*

A 2016 szeptemberétől alkalmazandó doktori képzési modellre való áttérés a jelentkezők számát alapvetően nem befolyásolta, legfeljebb a korábbi időszakot jellemző kilengéseket mérsékelte. Az elmúlt években alapvetően 6-12 között alakult a felvettek száma. Ugyanakkor ez a képzési modell a történettudományban jelentős gondokkal is jár: a kutatás levéltárakban rendkívül időigényes és gyakran zsákutcába vezethet elveszett vagy megsemmisült források miatt. Ezért rendkívül körültekintően kell a témákat meghatározni, hogy ebbe a rövid ciklusba beleférjenek, ugyanakkor a mennyiségi és minőségi elvárásokat teljesítsék a doktoranduszok. Valójában nagy nehézségekkel szembesül az, aki csak a felvételtől számítva kezd bele a kutatásba, előnyösebb, ha valaki már a mesterdolgozatára építhet, és a Doktori Iskolába történő jelentkezés előtt elkezdi a munkát. A képzési idő rövidege

miatt sok olyan téma nem választható, amelynek megírásához hosszabb időre lenne szükség. Ezt a nehézséget már a tanterv 2018-as átalakításával igyekeztünk ellensúlyozni, ami egyértelműen pozitív hatást gyakorolt a fokozatszerzésre való felkészülésre és a fokozatszerzések számára. A módosított tanterv alapján indult évfolyamoknál viszonylag csekély mértékű a lemorzsolódás, s jellemzően több a végig vitt fokozatszerzési eljárás. Ezt a hallgatóknak a DI valamennyi oktatója előtt tartott rendszeres beszámolója munkájukban történt (disszertációjuk, publikációik, konferenciák) előrehaladásukról. A doktori tanulmányaikat a korábbi képzési modellben megkezdő hallgatók közül is egyre többen térnek vissza, hogy kezdeményezzék és befejezzék a fokozatszerzési eljárásukat, azaz, a korábbi látszólag magas lemorzsolódási arány folyamatosan javul ebben a tekintetben is.

Problémát jelent az egyetemi pénzügyi-gazdasági szabályozók bonyolultsága és gyakran életidegen mivolta. Immáron két olyan tanévünk is volt, amikor a doktori iskola költségvetésének jelentős részét nem tudtuk felhasználni, mert a különböző előírások ezt szinte lehetetlenné teszik. Egyetemi szabályozás híján nem tudtuk kiírni a hallgatóknak.

MAB elvárás: „A minőségbiztosítási politikát a gyakorlatba átültető eljárások hatékonyan biztosítják a felsőoktatási és tudományos élet tisztességének és szabadságának védelmét, valamint a csalás, az intolerancia és a diszkrimináció elleni fellépést”.

A 2025. évi beszámolóban választ igénylő kérdés: *Hogyan és milyen eredménnyel lépnek fel a csalás (pl. etikai vétség, plágium), az intolerancia és a diszkrimináció ellen?*

A TDI oktatói, a TTDHT tagjai, illetve a TDI Minőségbiztosítási Bizottsága kiemelt figyelemmel kíséri a doktori hallgatók publikációs tevékenységét, legyen szó akár írásos, akár szóbeli produktumokról. A témavezetők részéről is elvárjuk, hogy hívják fel a hallgatók figyelmét a plágium elkövetésének tudományos és fegyelmi következményeire. Az elmúlt években egyetlen olyan esetünk volt, ahol egy doktori hallgató súlyos plágiumvétséget követett el, s miután ezzel szembesítettük, ő maga kezdeményezte a doktori jogviszonyának megszüntetését. Gyanú esetén a TDI vezetője azonnal megkeresi az illető hallgatót, s megpróbálja vele tisztázni a helyzetet. A külsős szakemberek részvétele a disszertációk munkahelyi vitájában, illetve a bírálati folyamatban maga is biztosítékot jelent arra, hogy plágium ne fordulhasson elő, az esetleges kísérletek pedig kiszűrhetők legyenek.

2025-ben plágium vétség nem, a mesterséges intelligencia használatból adódó téves lábjegyzetelés viszont felmerült, amit az ezt elkövető hallgatóval tisztáztuk, publikációját javíttattuk, és a MI használatának korlátairól a hallgatókat is tájékoztattuk.

2. ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása; folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

MAB elvárás: „A doktori iskola képzési programja összhangban van tudományterületének hazai és nemzetközi kutatási irányjaival, az anyaintézmény céljaival és stratégiájával, és megfelelően támogatja a doktori iskola küldetésében és jövőképében foglaltak megvalósítását”.

A 2025. évi beszámolóban választ igénylő kérdések: *Milyen eljárások biztosítják a fenti összhangot? Miként kapcsolódik a doktori iskola az intézményi programokhoz, az intézményi fejlesztési tervben meghatározott célokhoz?*

A TDI a Szenátus jóváhagyásával a történelemtudomány hazai és nemzetközi trendjei figyelembevételével 2025-ben a modul-rendszerű képzésre történt átállással igazodott az egyetemi képzéshez. A változás lényeges jellemzői:

„9. § (1) A TDI képzési programja a Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar történelem mesterképzési és a történelem tanári szakjára épül.

(2) A Történelemtudományi Doktori Iskola képzési programjai a „bölcsészettudomány” tudományterület, „történelemtudományok” tudományágon belül az egyetemes és magyar történelem három korszakának – korai-, új- és jelenkor – politika-, társadalom és hadtörténeti vonatkozású kutatási területeit ölelik fel.

(3) A doktori képzés moduláris – alprogramokra épülő – szerkezetű. A doktorandusz hallgatóknak a kötelező kutatómódszertani modul és egy, a témájukhoz illeszkedő második modul – alprogram – követelményeit kell teljesíteniük a komplex vizsgáig.

(4) Az alprogram a doktori program képzési és oktatásszervezési egysége, amelynek oktatási-kutatási feltételeit minősített oktatóknak egy 3–5 fős, műhelyt alkotó csoportja biztosítja. Az alprogram témája az adott tudományterület oktatásra érdemes részterülete, és olyan tartalmi sajátosságok jellemzik, amelyek megkülönböztetik más alprogramoktól, egyben alkalmassá teszik az azokhoz való kapcsolódásra.

(5) Az alprogramok felvételéhez előfeltételek is megállapíthatók a doktorandusz hallgatók számára. A TDI kérheti adott tantárgyak előzetes elvégzését, szintfelmérő/kritériumvizsgát, illetőleg ezek meghatározott szintű/értékelésű teljesítését. Az alprogramok teljesítéséhez a tantárgyak elvégzésén túli feltételek is megállapíthatók, a TDI párhuzamosan végzendő kutatási, szakmai tevékenységet (pl. egy műhely munkájában részvételt) is előírhat.

(6) Az alprogramok szakmai tartalmát (tantárgyait), a modul vezetőjét, oktatásban és kutatásban részt vevő, minősített oktatóinak körét – az alprogramok vezetőinek javaslata figyelembevételével – a TDI vezetője terjeszti elő a TTDHT-nak, mely dönt az alprogramok tartalmával és az oktatók személyi összetételével kapcsolatos kérdésekben.

(7) Az alprogramok tantárgyainak teljesítését biztosító kurzusok félévenkénti meghirdetéséről a TDI vezetője gondoskodik.” VÖ. TDI Szabályzat és Képzési terve

Miként elemzik, vitatják meg, és építik be az új kutatási irányokat, módszertani és kutatástechnológiai eljárásokat a doktori programokba, és miként hat vissza a megújítás az intézményi alap- és mesterprogramok kutatási témáira és a hallgatói kutatási lehetőségekre?

Az új kutatási irányokat a DI oktatói folyamatosan követik, saját kutatásaikban is alkalmazzák. Az általuk tartott kurzusokon ezek az új téma- és módszertani kérdések rendszeresen felmerülnek. Az alap- és mesterképzésen is tanító oktatók ezen képzések hallgatói felé is nyitottak az új irányok és módszerek disszeminációjára, és arra, hogy a BA és MA hallgatók is választhassák ezeket.

3. ESG 1.6 Tanulástámogatás és hallgatói szolgáltatások

MAB elvárás: „A doktori képzéshez szükséges infrastruktúra (kutatás/művészeti tevékenységek, oktatás és tanulás céljára szolgáló helyiségek és eszközök, szakirodalom, könyvtár, adatbázisok, laborok, műszerek, informatikai rendszerek) mennyisége, minősége és hozzáférhetősége megfelelő.”

A 2025. évi beszámolóban választ igénylő kérdések: *A könyvtári és információs rendszer mennyire alkalmas a nemzetközi szakirodalom, adatbázisok stb. révén a nemzetközi tudományos információs szolgáltatások támogatására?*

A könyvtár évről évre az egyedi oktatói igények szerint bővíti a szakirodalmat és megrendeli azokat az adatbázisokat, amelyek szükségesek a képzéshez.

Milyen szolgáltatásokkal (plágiumellenőrzés, számítógépes állomások, pályázat konferenciárésztétel/publikálás támogatására) segítik a doktoranduszok eredményességét és kutatási tevékenységeik láthatóvá tételét?

A doktoranduszok számára is elérhetők plágium szoftverek, minden évben lehetőség van pályázniuk konferenciárésztétel vagy vidéki levéltári kutatás céljából anyagi támogatásra. Publikálási lehetőséget pedig a KREDIT lektorált egyetemi online folyóirat nyújt, valamint az ország más egyetemein meghirdetett doktorandusz konferenciák kiadványai, de van példa arra is, hogy a történettudomány elismert folyóirataiba vagy évkönyveibe is bekerüljenek a hallgatók munkáikkal.

Miként használják ki a távoktatás és az online rendszerek nyújtotta lehetőségeket? Milyen adatokat gyűjtenek a könyvtár és egyéb infrastruktúra használatára vonatkozóan, és hogyan használják fel ezeket? Összességében hogyan értékelik a doktori képzés infrastrukturális adottságait?

A doktori képzés infrastrukturális adottságait tekintve hiányoznak azok a kisebb, 2-4 fős irodák, amelyekben a konzultáció a doktoranduszokkal megoldható lenne. Jelenleg a DI témavezetőinek 90%-a egy 15 fős irodában kap elhelyezést, ahol nehéz megoldani a konzultációkat. Gyakorlatilag egyedül a DI vezetőjének van saját irodája.

MAB elvárás: „A hallgatók szempontjából fontos a tanulmányi ügyintézés minősége. A tanulmányi ügyekkel kapcsolatos információk a hallgatók számára elérhető felületen megtalálhatók, az ügyintézés minősége kielégíti a hallgatók igényeit.”

A 2025. évi beszámolóban választ igénylő kérdések: *Külön ügyintézővel rendelkezik a doktori iskola, vagy más szervezeti egység végzi a doktori képzéssel kapcsolatos adminisztrációt? Az adminisztratív személyzet mennyire képes az idegen nyelvű doktoranduszok számára a magyar nyelvűekkel azonos szintű szolgáltatásokat nyújtani? Elektronikus ügyintézésre van lehetőség (magyar és külföldi hallgatók számára egyaránt)?*

Az iskolának van egy ügyintézője, Gaál-Nyeste Katalin, aki 3 éve segíti a munkát és a hallgatókat.

MAB elvárás: „A doktoranduszoknak lehetőségük van részt venni a nemzetközi tudományos életben.”

A 2025. évi beszámolóban választ igénylő kérdések: *Milyen nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkezik a doktori iskola, és ezt milyen formában és milyen eredménnyel tudják a doktoranduszok hasznosítani? Milyen szervezett és nem szervezett módon támogatja a doktori iskola az említett együttműködések és kapcsolattartást (pl. nemzetközi tudományos egyesületekben való tagság)? Biztosított-e az idegen nyelvű kurzusokon való részvétel lehetősége a hazai és nemzetközi hallgatók számára? Mennyire jellemző a nemzetközi oktatók bevonása a doktori képzésbe? Ismertessék és értékeljék a doktoranduszoknak az önértékelés által lefedett öt éves időszakban hazai és nemzetközi tudományos/művészeti rendezvényeken, konferenciákon való részvételét, valamint az ezeken szerzett ismeretek és tapasztalatok továbbadását. (Idegen nyelvű kurzusok, a vendégoktatók listája szükséges)*

A nemzetközi kapcsolatokat a hallgatók a témavezetőjük segítségével és pályázatokkal építik. Az iskolának nemzetközi hallgatói nincsenek, kivéve a szomszédos országok magyar diákjait, akik értelemszerűen magyarul tanulnak. Ezekből következik, hogy idegen nyelvű kurzusaink nincsenek.

MAB elvárás: „A doktoranduszok számára tanulmányi és szociális nehézségek esetén rendelkezésre álló támogatások illeszkednek az igényekhez, biztosítják az inkluzivitást és az esélyegyenlőséget.”

A 2025. évi beszámolóban választ igénylő kérdések: *Milyen mentorálási, felzárkóztatási, tehetséggondozási és karrier-tanácsadási segítséget biztosítanak (ideértve a külföldi doktorandusz hallgatókat is)? Hogyan segítik elő a fogyatékkal élők és egyéb hátrányos helyzetű csoportok hozzáférését az oktatáshoz? Amennyiben ezen szolgáltatások szervezése*

intézményi/kari szinten zajlik, hogyan biztosítják, hogy a doktoranduszok értesüljenek ezekről a lehetőségekről?

Fogyatékkal élő és hátrányos helyzetű doktorandusz hallgatóink nincsenek. Vannak családos, gyermeket váró hallgatók, akik minden segítséget megkapnak ahhoz, hogy tanulmányaikat saját tempójukban végezhessek. A hallgatók mentorálásának egyik színtere a Prezentáció 1-4. kurzusok általuk tartott beszámolói munkájukról, ahol a DI valamennyi oktatója jelen van és tanácsaival segíti a hallgató előrehaladását.

Jelentős eredményként értékelhető, hogy doktoranduszainkat és doktorjelöltjeinket széles körben bevonjuk az oktatóik által elnyert tudományos pályázatok megvalósításába.

Történettudományi Doktori Iskola – 2025. évi összefoglaló

A TDI hallgatói

- 32 aktív státuszú
- 30 nappali tagozaton, 1 levelező tagozaton, 1 egyéni tanrend
- 30 állami ösztöndíjas, 2 önköltséges

2025. évi komplex vizsga

2024/2025. tavaszi félévében 12 hallgató jelentkezett komplex vizsgára. Minden hallgató sikeres vizsgát tett.

Berta Kristóf: 93,3 % - summa cum laude

Dauner Bernát: 100 % - summa cum laude

Dr. Pétsy Zsolt Balázs: 100 % - summa cum laude

Gorzás Benjámin: 80 % - cum laude

Kovács Balázs: 93,3 % - summa cum laude

Kovács-Gergely Marianna: 93,3 % - summa cum laude

Pálházy Ferenc: 93,3 % - summa cum laude

Puresi Adrienn: 93,3 % - summa cum laude

Sós Dániel: 93,3 % - summa cum laude

Steiner-Farkas Júlia Eszter: 73,3 % - rite

Timár Péter: 73,3 % - rite

Zmák Tamás Tibor: 100 % - summa cum laude

2025. évi felvételi

A 2025-ös felvételi eljárásban – a rangsor szerint sorolva – felvételt nyert:

Ösztöndíjas helyre: Böhm Martin
Szabó Karina Brenda
Dobos Boglárka (nem iratkozott be)
Nagy Richárd
Oláh Szabolcs
Czaun Orsolya
Pekár János István
Gombos Róza

Nem nyert felvételt: Lengyel Ádám, Orbán Zoltán János

TDI – 2025. év eseményei

2024/25. tavaszi szemeszter eseményei

1. Szabó Noémi Anna műhelyvitája (2025. március 27.)

Eredmény: Az értekezés tervezet lényegét érintő átdolgozásokkal, további eljárásra – újabb műhelyvita lefolytatása nélkül – alkalmas.

2. Glaub Krisztián műhelyvitája (2025. május 19.)

Eredmény: Az értekezés tervezet lényegét érintő átdolgozásokkal, további eljárásra – újabb műhelyvita lefolytatása nélkül – alkalmas.

3. Forgács Márton műhelyvitája (2025. június 23.)

Eredmény: Az értekezés tervezet átdolgozás nélkül (vagy kisebb, az értekezés lényegét nem érintő átdolgozásokkal) további eljárásra – újabb műhelyvita lefolytatása nélkül – alkalmas.

4. Tokaji Zsolt Márton műhelyvitája (2025. június 23.)

Eredmény: Az értekezés tervezet átdolgozás nélkül (vagy kisebb, az értekezés lényegét nem érintő átdolgozásokkal) további eljárásra – újabb műhelyvita lefolytatása nélkül – alkalmas.

5. Keller Deák Kristóf nyilvános védése (2025. június 23.)

Nyilvános vita eredménye: 26 pont (a max. 30-ból), ami 86,6 % (cum laude)

Komplex vizsga eredménye: summa cum laude

PhD fokozat: „cum laude” minősítés

6. Szabó Noémi Anna nyilvános védése (2025. június 30.)

Nyilvános vita eredménye: 23 pont (a max. 30-ból), ami 76,6 % (cum laude)

Szigorlat eredménye: 87% (cum laude)

PhD fokozat: „cum laude” minősítés

7. Szilágyi Zita Mária szigorlata (2025. július 3.)

Eredménye: 80 % (cum laude)

8. Szilágyi Zita Mária műhelyvitája (2025. július 3.)

Eredmény: Az értekezés tervezet átdolgozás nélkül (vagy kisebb, az értekezés lényegét nem érintő átdolgozásokkal) további eljárásra – újabb műhelyvita lefolytatása nélkül – alkalmas.

2025/26. őszi szemeszter eseményei

1. Tokaji Zsolt Márton nyilvános védése (2025. november 6.)

Nyilvános vita eredménye: 29 pont (a max. 30-ból), ami 96,6 % (summa cum laude)

PhD fokozat: „summa cum laude” minősítés

Folyamatban lévő eljárások:

1. Forgács Márton – nyilvános védés (2026.01.20, TTDHT döntésre vár)

2. Glaub Krisztián István – nyilvános védés (2026.02.03)
3. Szilágyi Zita Mária – nyilvános védés (opponensi véleményekre vár, HI: 2026.02.02)
4. Keserű Norbert – nyilvános védés (opponensi véleményekre vár, HI: 2026.02.15)
5. Segesdi Gergő – műhelyvita jelentkezés (opponensi véleményekre vár, HI:2026.02.18)
6. György Sándor Balázs – műhelyvita (TTDHT döntött a bizottsági tagokról, az értekezés februárra várható)
7. Liktör Katalin – fokozatszerzési eljárás indítása (TTDHT döntött a bizottsági tagokról)
8. Lator László – fokozatszerzési eljárás indítása (tervezi a fokozatszerzési eljárás indítását)

Budapest, 2026. február 2.

Prof. Dr. Hermann Róbert sk.
Történettudományi Doktori Iskola Vezetője

Prof. Dr. Nagy Marianna sk.
Történettudományi Doktori Iskola
Minőségbiztosítási Bizottság Elnöke